

Tegenslag voor Friedrich Merz: zijn CDU wint, maar niet genoeg en minder dan de rechtse AfD

Posted on 10 maart 2026 by Willem Melching

Terwijl de rechtse AfD verdubbelde, slaagden de christendemocraten er bij de deelstaatverkiezingen in Baden-Württemberg opnieuw niet in om de Grünen van de eerste plaats te verdringen. De SPD, regeringspartij in Berlijn, zakte bijna onder de kiesdrempel. Bondskanselier Friedrich Merz gaat het niet makkelijker krijgen.

Zondag was de aftrap voor het *Superwahljahr* bij onze Oosterburen. In Beieren vonden gemeenteraadsverkiezingen plaats en – belangrijker – er waren deelstaatverkiezingen in Baden-Württemberg. Deze deelstaat is een interessante test voor de krachtsverhoudingen in de Duitse politiek en de uitslag heeft zeker invloed op stemming in de coalitie in Berlijn. Veel politici zien deelstaatverkiezingen als een populariteitstest voor de zittende bondsregering. Of dat terecht is, is maar de vraag want natuurlijk spelen er ook lokale belangen mee in de keuze van de kiezer. Daar komt nog bij dat de aantrekkingskracht van de lokale lijsttrekkers wel degelijk een rol speelt.

Baden-Württemberg is voor Duitse begrippen relatief groot met 11 miljoen inwoners, en een interessant geval omdat het geldt als de belangrijkste motor van de Duitse economie. In dit geval letterlijk omdat het de thuisbasis is van grote concerns en tal van kleinere toeleveranciers in de auto-industrie. Wie kent niet legendarische merken zoals Mercedes, Porsche en Bosch? Een bedrijf als Bosch levert voor vrijwel alle auto's ter wereld onderdelen en geeft wereldwijd werk aan meer dan 400.000 werknemers, waarvan bijna 130.000 in Duitsland. Het merendeel daarvan is werkzaam in Baden-Württemberg. Niet voor niets heeft de deelstaat het hoogste aantal patenten in Duitsland.

De gure wind die door de Duitse auto-industrie waait, is dan ook zeer voelbaar in Baden-Württemberg. Die gure wind komt niet alleen uit China, maar ook uit Brussel. Het verbod op de verbrandingsmotor van Frans Timmermans' Green Deal heeft grote paniek veroorzaakt. Sinds 2023 zijn er al meer dan 50.000 mensen ontslagen en evenveel banen staan op de tocht.

Spannende campagne

De campagne was op de valreep spannend. Manuel Hagel, de lijsttrekker van de CDU, lag ver voor in de peilingen en viel vooral op door niet op te vallen, maar deze aanpak mislukte toen er plotseling wat lijken uit de kast rolden. Zo bleek hij op sociale media-filmpjes geen snars te weten van klimaatpolitiek. Niet handig want klimaatpolitiek is voor de werknemers in de auto-industrie een heet hangijzer. Ook had hij zich acht jaar geleden (!) iets te enthousiast uitgelaten over de *'rehbraune Augen'* van een scholiere aan wie hij als gastdocent les had mogen geven.

De populaire lijsttrekker van Grünen Cem Özdemir straalde rust en zelfvertrouwen uit en liep zijn achterstand – die tien maanden geleden nog 11 procentpunten bedroeg – razendsnel in om in de peilingen langszij te komen bij zijn christendemocratische concurrent. Dat deed hij vooral door afstand te nemen van zijn eigen partij. Op de affiches stond alleen een piepklein Grünen-logo, verder ging het uitsluitend om zijn persoon. Dat was ook de enige optie, want zijn partij heeft in de vorige bondsregering volstrekt broddelwerk geleverd. Als minister van landbouw in Berlijn deed Özdemir het wél goed en heeft in die functie wat meer van de grotemensenwereld gezien dan zijn tegenstander van de CDU.

Özdemirs inhaalrace baarde ook de SPD grote zorgen want mochten linkse kiezers alsnog richting Grünen gaan, dan zou de SPD met schamele peilingen van 8 procent

wel eens onder de kiesdrempel van 5 procent terecht kunnen komen. Dat zou de stemming in Berlijn er niet beter op maken.

Markus Frohnmaier, de lijsttrekker van de rechtse AfD, was de jongste kandidaat en tamelijk bijtgraag. Hij wordt al zijn hele carrière begeleid door geruchten dat hij op de loonlijst van Moskou zou staan. Wat hij natuurlijk ontkent. Pijnlijk was dat vlak voor de verkiezingen aan het licht kwam dat hij verschillende familieleden een baantje in het partijapparaat had bezorgd. Ook in andere partijafdelingen bleek nepotisme voor te komen.

Overigens is nepotisme geen exclusieve AfD-ondeugd. Alle partijen worden hierop regelmatig betrappt. Maar in de peilingen liep de AfD een paar procent terug en zakte van een riant 20 procent naar 18 procent. Allemaal een beetje erg toevallig, al deze 'onthullingen' zo vlak voor de verkiezingen, maar het gaf wel wat reuring in de campagne.

Interessante bijkomstigheid is dat de kiesgerechtigde leeftijd bij deze deelstaatverkiezingen verlaagd is naar zestien jaar. Dit op initiatief van de Grünen die tijdens de klimaathysterie rondom de Heilige Greta dachten dat ze bij deze leeftijdsgroep makkelijk konden cashen. Özdemir deed het inderdaad goed bij de nieuwe kiezers, maar de rechts-populistische AfD deed het nóg beter. Het is overigens raadselachtig waarom je jongeren die niet eens mogen autorijden of roken wél zou laten stemmen. Zelfs achttien jaar is al bedenkelijk jong, maar dit terzijde.

Nipte overwinning

Uit het *vorläufiges Endergebnis* blijkt dat de uitslag daadwerkelijk een nek-aan-nek race was. De Grünen hebben met 30,2 procent een nipte overwinning geboekt. De zestigjarige Özdemir kwam per saldo inderdaad wat meer *statesman-like* over dan de puberaal ogende Hagel. De christendemocraat volgde op 29,7 procent. Hij wint daarmee wel ten opzichte van 2021 (plus 5,6 procent) maar bleef achter bij de peilingen. Özdemir heeft ongetwijfeld geprofiteerd van het feit dat zijn populaire partijgenoot Winfried Kretschmann dit ambt de afgelopen vijftien jaar met veel succes heeft bekleed. Hij maakte plaats omdat hij het met 77 jaar welletjes vond.

De SPD werd met 5,5 procent gehalveerd en verdwijnt nét niet onder de *Fünfprozenthürde*. Maar het schamele resultaat zal zeker tot discussies leiden of de

koers nu juist nóg linkser moet worden of dat het toch beter is er een schepje *Realpolitik* bovenop te doen. De toekomst zal het leren. Maar vermoedelijk zal de SPD (net als de PvdA) volharden in haar *woke*-koers en zich nog verder vervreemden van haar oorspronkelijke electoraat. De arbeidersstem in Baden-Württemberg ging nog nauwelijks naar de SPD (5 procent), maar vooral richting CDU (21) en uiteraard de AfD (37). Vast staat dat deze uitslag grote invloed zal hebben op de hervormingsplannen van de coalitie in Berlijn. De SPD is een blok aan het been geworden voor de christendemocratische kanselier Friedrich Merz.

De AfD tenslotte heeft niet de beloofde 20 procent gehaald, maar 18,8 procent. Dat is niettemin bijna een verdubbeling vergeleken met vijf jaar geleden. De invloed van de schandalen viel dus alleszins mee. De uitslag maakt ook heel duidelijk dat de partij zeker geen exclusief Oost-Duits fenomeen meer is.

Rechtse meerderheid

De lijsttrekker van de AfD concludeerde – niet geheel ten onrechte – dat rechts een meerderheid heeft in Baden-Württemberg en nodigde de lijsttrekker van de CDU uit om samen een regering te vormen. Een provocatie, want de uitkomst is vermoedelijk een voortzetting van de coalitie van Grünen en christendemocraten.

De kleine partijen – zoals Die Linke, het Duitse antwoord op de Britse '*loony left*' – hebben het slechter gedaan dan in de peilingen. Ze bleven allemaal onder de kiesdrempel. Voor de liberale FDP een drama, want als ze van oudsher ergens in de Bondsrepubliek goed scoorden, dan was dat in Baden-Württemberg. Het lijkt erop dat de Duitse liberalen gedoemd zijn ten onder te gaan. De CDU en natuurlijk de AfD profiteerden van de neergang van de FDP.

Een Duitse wijsheid luidt: '*Nach der Wahl, ist vor der Wahl*'. En zo is het maar net, want over twee weken, op zondag 22 maart, zijn er deelstaatverkiezingen in Rheinland-Pfalz. Dat is nog een van de laatste SPD-bolwerken. Wanneer het drama voor de sociaaldemocraten zich hier gaat herhalen, dan pakken zich wel heel donkere wolken samen voor de regering in Berlijn. We houden u op de hoogte.

Wynia's Week verschijnt 156 keer per jaar en wordt **volledig mogelijk gemaakt** door de donateurs. Doet u mee? [Doneren kan zo](#). **Hartelijk dank! . Hartelijk dank!**